

CZY WEKSLA TRZEBA SIĘ BAĆ ?

Aby odpowiedzieć na to pytanie - konieczne jest ustalenie czym właściwie jest weksel. Pewnie dla wielu kwestia ta jest oczywista i banalna. W praktyce jednak, okazuje się, że sprawa nie jest taka prosta i nie każdy do końca rozumie, jaka jest istota weksla i z jakimi ryzykami i korzyściami wiąże się używanie weksli w obrocie.

W konsekwencji wielu przedsiębiorców cały obrót wekslami omija wielkim łukiem, gdy tymczasem nie wiedzą oni, jak wiele korzyści mogłoby im przynieść zaprzyjaźnienie się z tą tematyką. Dlatego, aby lepiej poznać tę problematykę i obalić kilka mitów, w tym i w kolejno ukazujących się artykułach, odbędziemy podróż po prawie wekslowym, rozpoczynając od samych podstaw i stopniowo przechodząc do kwestii bardziej skomplikowanych.

Zacząć wypadałoby od samej definicji weksla. Sięgamy więc do ustawy Prawo wekslowe. Znajdujemy tam wskazania co weksel musi zawierać, kto go może wystawić, jak można się nim posługiwać... i nagle ze zdziwieniem stwierdzamy, że w ustawie tej nie ma definicji weksla. Ustawodawca w prawie wekslowym po prostu jej nie zawarł. Nie oznacza to, że w ogóle nie da się jej sformułować.

Weksle traktuje się jako papiery wartościowe, o dokładnie określonej formie i elementach, charakteryzujące się przede wszystkim tym, że zawierają przyrzeczenie zapłaty konkretnej sumy pieniężnej i podpis stanowiący podstawę zobowiązania wekslowego. Oznacza to, że podpisując weksel godzimy się na to, że spłacimy go bez względu na zaistnienie jakichkolwiek dodatkowych okoliczności, a także uznajemy nieodwołalność tego zobowiązania.

W obrocie gospodarczym lub cywilnym powstające zobowiązania związane są z jakimiś zdarzeniami prawnymi lub faktycznymi, które z reguły są ich źródłem i z jednej strony kształtują treść powstającego zobowiązania poprzez określenie jego granic i wielkości, a z drugiej strony pozwalają w danym przypadku na ograniczenie lub rozszerzenie tego zobowiązania w zależności od okoliczności kształtujących to zobowiązanie.

Natomiast zobowiązanie wekslowe tym różni się od innych zobowiązań, iż jest ono niezależne od jakichkolwiek okoliczności związanych z jego powstaniem. Innymi słowy, źródłem zobowiązania wekslowego jest oświadczenie o charakterze zobowiązania, złożone przez wystawcę na piśmie z zachowaniem elementów przez prawo wekslowe narzuconych, tj. że wystawca weksla zapłaci

określoną kwotę pieniężną na rzecz określonej osoby w określonym czasie i miejscu.

Najważniejszą kwestią jest to, że podpisując weksel przyjmujemy zobowiązanie bezwarunkowe i poddajemy się wszystkim rygorom prawa wekslowego. Zobowiązanie wekslowe odrywa się od przyczyny z jakiej powstało. Dla prawnego posiadacza weksla – posiada on taką samą wartość, jak banknot, gdyż można nim regulować zobowiązania za wykonane dla nas usługi czy kupione towary, przy czym o czym winniśmy pamiętać, że na takie uregulowanie płatności konieczna jest zgoda obu stron. Weksel może być też dokumentem kredytowym, a także można go składać jako gwarancję przeprowadzanej transakcji gospodarczej. W tym ostatnim przypadku najczęściej weksel występuje w praktyce, aczkolwiek pozostałe jego funkcje - trzeba przyznać, że nie w pełni wykorzystywane w działalności gospodarczej - pozwalają na pozyskanie brakujących w obrocie środków pieniężnych lub uregulowanie ciężących zobowiązań.

Kolejną kwestią jest odpowiedź na pytanie kto może zaciągnąć zobowiązanie przez wystawienie weksla. Zaciągnąć zobowiązanie wekslowe może każda pełnoletnia i nieubezważniona osoba fizyczna, osoba prawna, a także spółka prawa handlowego (poprzez złożenie podpisu na wekslu przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych tej spółki). Wynika z tego, że wystarczającą przesłanką jest zdolność do nabywania praw i zaciągania zobowiązań. Dodatkowo, w określonych przez przepisy przypadkach dopuszcza się podpisanie weksla w imieniu ubezważnionego całkowicie, częściowo lub małoletniego.

To jedynie kilka podstawowych informacji, wprowadzających w problematykę weksli i obrotu weksłami. Ich znajomość jest niezbędna dla poznania i pełnego zrozumienia tej tematyki. W kolejnych opracowaniach przejdziemy do rozważań bardziej szczegółowych, o dużym znaczeniu praktycznym, jak np. rodzaje weksli, ich elementy, a także do kwestii takich, jak zapłata weksla, jego poręczenie, dochodzenie roszczeń oraz ukształtowane na tym tle orzecznictwo sądowe.

Radca Prawny Adw. Zbigniew Labocha
z Kancelarii prawniczej „L&D”
z siedzibą w Katowicach